
AVRUPA SREBRENİÇA ÖZRÜNÜ DEĞERLENDİRİYOR

-

31.03.2010

DW, 1 Nisan 2010 Sırbistan Parlamentosu'nun Srebreniça katliamı nedeniyle 8 bin Boşnak'ın ailelerinden özür dilemesi Bosna Hersek ve diğer Avrupa ülkelerinde farklı tepkilere yol açtı. Kararın eksik yanlarına dikkat çekiliyor. Katliamın kınanmasını öngören karar tasarısında "soykırım" ifadesi ise kullanılmadı, metinde "Sırbistan Parlamentosu, Uluslararası Adalet Divanı'nın da tespit ettiği gibi, 1995 yılı temmuzunda Srebreniça'da Boşnak halkına karşı işlenen suçu var gücüyle kınar" ifadesine yer verildi. Bosna Hersekli Müslümanlar, Sırbistan Parlamentosu'ndaki girişimin yetersiz olduğu görüşünde. "Srebreniça Anneleri" adlı grubun başkanı Munira Subaşiç karar metninde "soykırım" ifadesine yer verilmemesini eleştirdi. Subaşiç şöyle konuştu: "15 yıl sonra bile Sırbistan Parlamentosu'nun soykırım kelimesini kullanamaması, hâlâ Boşnakların öldürülmesi demesi utanç verici." "Tutumun değişmesine yol açabilirdi" Avrupa Parlamentosu'nun Alman milletvekili Doris Pack da aynı görüşü paylaşıyor. Pack şunları kaydetti: "Karar amacına ulaşmadı. Kararın, Sırp halkına eski Sırp lider Slobodan Miloşević ve firardaki Sırp komutan Ratko Mladić'in neler yaptığını göstermesi gerekiyordu. Burada söz konusu olan Sırp halkı değil, ancak onlar bunu Sırp halkı adına yaptı. Karar tutarlı olsaydı bu kişilerin adlarının yanında, soykırım gibi başka hususlara da yer verilirdi. Bu da halkın, geçmişte yaşananlara karşı olan kapalı tutumunu değiştirmesinde rol oynayabilirdi." Bosna Hersekli Sırp'ların büyük çoğunluğuysa savaşta tek suçlunun Sırp'lar olmadığını, Boşnakların da işledikleri suçlar nedeniyle yargılanması gerektiğini savunuyor. "Diğer olaylarla karıştırılmamalı" Srebreniça'da "soykırım" yaşandığının gerçek olduğunu belirten Avrupa Parlamentosu milletvekili Doris Pack ise Srebreniça katliamının diğer olaylarla karıştırılmaması gerektiği kanısında. Diğer yandan Srebreniça özrünün, başka siyasi nedenleri de var. AB, tam üyelik başvurusunda bulunan Sırbistan'dan geçmişi ile yüzleşmesini bekliyor. Sırbistan'ın üyeliğe kabul koşulları arasında ayrıca savaş suçlusu olarak aranan Sırp komutan Ratko Mladić'in uluslararası adalete teslim edilmesi yer alıyor. Sadece özür dilemenin yeterli olmadığına dikkat çeken Alman Parlamentosu'nun Dış Politika Komisyonu üyesi Marieluise Beck şunları söyledi: "Sadece bu kararla kalmamasını, Avrupa'nın güneyinde uzlaşma sağlanması yönünde bunu bazı sonuçların da takip etmesini umuyorum. Böylece bu ülkelerin hepsine birden Avrupa Birliği'nin kapıları açılabilir." "Çok olumlu bir adım" Devletler hukuku uzmanı Christian Tomuschat ise Sırbistan'ın bu adımının çok olumlu olduğunu belirtti: "En azından Sırbistan geçmişle ilgili yerleşik düşüncelerinden vazgeçti ve suçunu kabullenme eğiliminde. Ancak bunu katliamın sorumlusu Ratko Mladić'in adalete teslimi gibi eylemlerin de izlemesi gerekiyor. Aksi takdirde tüm bu girişim boş laftan ibaret olarak kalır." Avrupa Birliği de Sırp Parlamentosu'nun kararını memnuniyetle karşıladı. Birlik ayrıca Belgrad'a savaş suçlularının adalete teslim edilmesi konusunda Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi ile işbirliğini artırması çağrısında bulundu. AB Dış Politika ve Güvenlik Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton ile AB'nin genişlemeden sorumlu üyesi Stefan Füle de yaptıkları ortak açıklamada, Sırbistan Parlamentosu'nun kararını "Bu Sırbistan'ın geçmişte yaşananlarla yüzleşmesi açısından zor ancak çok önemli bir adım" sözleriyle değerlendirdi. Mirjana Dikić / Çeviri: Banu Ertek Editör: Hülya Köylü